

**Změna daňových podmínek /
str. 5**

Nenechte si uniknout přehled podstatných změn v oblasti investic a investování, které s sebou přinese nový rok 2014.

**Státní energetická koncepce /
str. 6**

Je aktualizovaná státní energetická koncepce krokem vpřed? Odpovídá Michal Šnabr.

**Kam na Vánoce a Silvestra? /
str. 10**

Nevíte, kde strávit svátky? Podívejte se na tipy Evy Klejmové, ředitelky J&T Concierge.

J&T Bance vzrostly klientské vklady o čtvrtinu

Podle předběžných výsledků uzavřela J&T Banka třetí kvartál letošního roku s čistým ziskem přesahujícím 808 milionů korun, provozní zisk za dané období dosáhl výše 924,9 milionů korun. Na výsledcích se pozitivně odrazil 25% meziroční nárůst klientských vkladů.

V porovnání s předchozím obdobím klesl zisk po zdanění o více než 11%, což bylo ovšem zapříčiněno hlavně loňským nadstandardním ziskem z obchodování. V letošním roce vykazuje banka ve třetím kvartále zisk z obchodování více než 421 milionů korun. Hned několik aranží emisí dluhopisů dopomohlo k 11% meziročnímu nárůstu výnosů z poplatků a provizí, které tak tvoří 15% celkových provozních výnosů.

Zájem o vklady stále roste

Pozitivně se na výsledcích odrazil 25% meziroční nárůst klientských vkladů, které ke konci září činily 78,3 miliard korun. „Hlavní příčinou tohoto nárůstu je nejen navýšení objemů stávajících vkladů, ale také nárůst počtu klientů, který v současnosti přesahuje 31 tisíc,“ říká Mária Kučerová, finanční ředitelka J&T Banky.

Meziročně vzrostly ve třetím čtvrtletí také úvěry, které dosáhly úrovně 46,7 miliard korun, což představuje 15% meziroční nárůst. Oba vzrůstající trendy se pak odrazil i v nárůstu bilanční sumy, která k 30. září překročila hodnotu 95,5 miliard korun a meziročně tak vzrostla o téměř 10%.

J&T Banka ke konci třetího čtvrtletí vykazovala kapitálovou přiměřenost na úrovni 12,1%. „Díky očekávanému výraznému posílení kapitálu v průběhu prosince 2013 předpokládáme zvýšení ukazatele kapitálové přiměřenosti přibližně na úroveň kolem 15% ke konci roku,“ doplňuje Kučerová. ■

Meziroční porovnání vybraných ukazatelů

v tis. Kč	09/2013	09/2012	rozdíl absolutní	rozdíl v %
Bilanční suma banky	95 518 999	87 060 774	8 458 225	9,7 %
Pohledávky za klienty	46 754 229	40 720 326	6 033 903	14,8 %
Závazky vůči klientům	78 366 551	62 451 245	15 915 306	25,5 %
Provozní zisk	924 942	1 578 293	-653 352	-41,4 %
Zisk po zdanění	808 460	913 092	-104 632	-11,5 %
Kapitálová přiměřenost	12,1 %	11,4 %	0,70	

Listopad se nesl ve znamení výsledkové sezony a oslabení koruny

Českou ekonomikou výrazně zahýbala Česká národní banka, která spustila devizové intervence na oslabení koruny. Výsledek voleb naštěstí přinesl na trh uklidnění, neboť výrazně kleslo riziko dodatečného daňového zatížení některých sektorů. FED během listopadu žádnou akci nepředvedl, i nadále je však každé jeho zasedání bedlivě sledováno.

Listopad se opět odehrával pod vlivem úvah nad budoucí monetární politikou u hlavních světových centrálních bank. Především FED je úzce sledován a skloňují se úvahy nad potenciálním utahováním současné expanzivní politiky. „Naše očekávání je stále neměnné a domníváme se, že pokud by k nějakému snížení měnové expanze mělo dojít, tak to nebude dříve než na březnovém zasedání. Do konce roku tedy neočekáváme žádnou akci ze strany FEDu. Naopak nevyklučujeme případnou zvýšenou expanzivní politiku ze strany ECB, která již snížila sazby z 0,50% na 0,25,

ale prozatím nepředvedla žádné

dodatečné uvolňování,” vysvětluje hlavní ekonom J&T Banky Petr Sklenář.

Spekulace o snižování QE ze strany FEDu však přinesly mírný růst výnosů dluhopisů. V USA se výnos 10letého dluhopisu po 3měsíčních vrátil na 2,8%, tj. 30 bazických bodů (bps) nad minimem z října. V Evropě výnosy vzrostly o 5 až 10 bps, v Británii dokonce přes 20 bps, když Bank of England oznámila ukončení podpory hypotečnímu trhu. Výnosy o 20 až 50 bps rostly i v regionu (Polsko, Maďarsko), naopak pouze české dluhopisy zaznamenaly pokles výnosů o 20 až 30 bps jako důsledek intervencí České národní banky na začátku listopadu.

„V listopadu rovněž doběhla druhá polovina výsledkové sezony, kterou alespoň v USA hodnotíme lehce pozitivně, protože překonala relativně slabá očekávání. Za index S&P 500 54% společností překonalo odhady na tržbách a 75% na čistém zisku. I tento faktor napomohl indexům k dalším historickým maximům,” popisuje výsledky Petr Sklenář. Celkově si americké indexy meziměsíčně připsaly 2,8–3,6%, DAX přidal 4,1%, Nikkei 9,3% a domácí burza si polepšila o 1,7%.

„Z domácích zpráv jsme sledovali dění kolem tvorby nové vlády. Během listopadu se novou vládu nepodařilo utvořit, nicméně výsledek voleb byl pro domácí tituly pozitivní, protože výrazně zmírnil riziko dodatečného daňového zatížení některých sektorů,” uvádí Petr Sklenář. Velmi sledovaným krokem byl zásah ČNB na devizovém trhu, kdy centrální banka spustila devizové intervence na oslabení koruny nejméně na 27 Kč/EUR. Tento krok bezprostředně ovlivnil některé duálně kotované tituly na BCPP.

V Německu se po relativně dlouhých vyjednáváních podařilo najít kompromis a Merkelové CDU/CSU podepsalo koaliční smlouvu s SPD. Podle Petra Sklenáře lze tento krok považovat za pozitivní především pro energetiku, neboť může dojít k podpoře trhu s povolenkami.

V USA se rozhodne hned na začátku roku

Už v lednu by se měl dořešit americký státní rozpočet a do 7. února i dluhový strop. Oba tyto faktory mohou ze začátku roku působit na volatilitu trhu. „Celkově však bude stále stěžejní monetární politika, především FED, a to i přes expanzivní příspěvky z Japonska, Anglie a potenciálně i ECB,” upřesňuje Petr Sklenář.

PPF kupuje podíl v Telefonice

Velké změny se v listopadu dotkly Telefoniky, neboť se naplnily dřívější spekulace a PPF kupuje 65,9% podíl v TEF CR od TEF SM. Mateřská TEF SM zůstává 4,9% akcionářem v TEF CR. Kupní cena činí 305,6 Kč na akcii a je rozdělena do několika postupných splátek. Aktuálně se čeká na potřebná schválení ze strany EK a následnou povinnou nabídku minoritním akcionářům ze strany PPF. „Očekáváme, že nabídka by mohla přijít již v 1. čtvrtletí příštího roku. Cenu v nabídce očekáváme na úrovni ceny, kterou zaplatila PPF za majoritní podíl a to i s přihlédnutím odsunutých plateb,“ doplňuje Petr Sklenář.

Velké změny se v listopadu dotkly Telefoniky, neboť se naplnily dřívější spekulace a PPF kupuje 65,9% podíl.

Telefonica

Druhou zajímavou informací u tohoto titulu byla aukce nových kmitočtů. V té se potvrdil faktický nezájem ze strany potenciálních nových hráčů o vstup na český trh tím, že nebyly vydraženy žádné kmitočty ve speciálně vyhrazeném pásmu právě pro nové hráče. Stávající operátoři byli všichni v aukci úspěšní. TEF CR vydražila i dva kmitočty v pásmu 800 MHz (nejlukrativnější pásmo) a další kmitočty v pásmech 1800 a 2600 MHz za cenu 2,8 mld. Kč, což je v souladu s odhady.

V NWR se nakonec nestávkovalo

Situace se minulý měsíc vyjasnila také u NWR. Odbory sice nejdříve odmítly kolektivní smlouvu a vyhlásily stávkou, nicméně pak k dohodě a podpisu nové kolektivní smlouvy došlo (snížil se bonusy a platy budou v 2014 stejné, v 2015 pak upravené o inflaci).

NWR také získalo souhlas regulátora (ÚOHS) s prodejem koksovny (OKK). Jedná se o druhou splněnou nutnou podmínku transakce (první splněnou podmínkou byl souhlas věřitelů). Nyní ještě zbývá zelená od akcionářů. Termín pro splnění je 13. prosince.

U komodit nic nového

Komoditní trhy se několik měsíců v řadě drží v beztrendovém obchodování, listopad nepřinesl žádnou změnu a hlavní indexy zaznamenaly mírné ztráty kolem 1% meziměsíčně. Do téměř naprosté stagnace se dostal s trh s ropu, evropský Brent se i přes mírné výkyvy na začátku měsíce udržel kolem 110 USD, americká WTI pozvolna klesla na 93 USD, nejdůležitějším faktorem se tak stalo rozšíření rozdílu Brent–WTI na 8měsíční maximum 17 USD. Technické kovy klesly v průměru kolem 5%, drahé kovy dokonce o 6%. Zlato se přiblížilo na dosah 3letých minim z letošního července, když kleslo na 1 250 USD za trojskou uncí.

„Smíšená data z ekonomiky v Číně a ostatních rozvíjejících se ekonomik nedávají komoditám velký prostor pro růst. Pokračování uvolněné měnové politiky FEDu se zatím neodráží u drahých kovů, naplňuje se také inflační scénář. Dlouhodobější výhled pro komodity zůstává smíšený,“ uvádí Petr Sklenář. ■

Připraveno analytiky J&T Banky.

BHP stouply tržby o více než čtyři procenta

B | H | P

BEST HOTEL PROPERTIES

Skupina Best Hotel Properties, a. s., (BHP) vykázala za devět měsíců tohoto roku tržby ve výši 33,4 milionů eur, což představuje meziroční nárůst o 4,1%. Zvýšené tržby jsou důsledkem růstu obsazenosti hotelů ve skupině.

Z pohledu výkonnosti slovenských hotelů byl zatím rok 2013 pro skupinu příznivý. „Průměrná tržba za pokoj, tzv. RevPAR, stoupla v hotelu Crowne Plaza meziročně o 14,4%, v Grand Hotelu Kempinski High Tatras o 14,1% a v Kempinski Hotelu River Park o 12,2%. Obzvlášť hrdí jsme na to, že Kempinski Hotel River Park je v tomto ukazateli v rámci Bratislavy jedničkou,” říká předseda představenstva BHP Branislav Babík.

Výška průměrných tržeb hotelů z portfolia skupiny zůstala na stejné úrovni jako během

devíti měsíců minulého roku, a to i navzdory probíhající renovaci hotelu Baltschug Kempinski v Moskvě. „Zhruba pětina pokojů je v tomto hotelu kvůli rekonstrukci mimo provoz. To se přirozeně odráží na výkonnosti portfolia, neboť hotel Baltschug se na tržbách skupiny podílí téměř 50 %,” vysvětluje Branislav Babík.

Hrubý provozní zisk skupiny stoupl v porovnání s devíti měsíci loňského roku o 5,5% na 8,048 milionů eur. Upravený provozní zisk před odpisy (EBITDA) se meziročně zvýšil o takřka 23% na 3,3 milionů eur. Výše čisté ztráty po zdanění na úrovni 0,7 milionů eur byla ovlivněna zejména odpisy v hodnotě 7,2 milionů eur. ■

Sparta Camp: Malí fotbalisté ve velkém světě

AC Sparta Praha letos v létě poprvé zorganizovala ve svém tréninkovém centru na Strahově kemp pro malé fotbalisty. Kluci, kteří tráví volný čas kopáním do míče, dostali skvělou příležitost poznat zázemí největšího

fotbalového klubu v České republice – celý týden se jim věnovali profesionální koučové, mimo tréninků absolvovali setkání s hráči a trenéry spartánského A-týmu, poslouchli si přednášky o správné výživě a navštívili zápas hvězd v rudých dresech přímo na Letné.

„Naším cílem je, aby si mladí kluci mohli vyzkoušet, jaký je život profesionálního hráče Sparty. Týden v našem kempu není vyplněný jen fotbalem, ale také doplňkovými sporty, regenerací, taktickou přípravou u videa a dalšími aktivitami,” popisuje ředitel komunikace AC Sparta Praha Ondřej Kasík. Klub se rozhodl dát i v příštím roce talentovaným hráčům možnost zdokonalovat svoje dovednosti pod vedením nejlepších českých trenérů. Spartánský kemp bude otevřen ve dvou termínech: 5.–12. 7. a 12.–19. 7. Více informací naleznete na www.spartacamp.cz. ■

Nevíte, co darovat pod stromeček? Věnujte originální šperk

Vymyslet dárek, který bude krásný, užitečný a obdarovaného potěší, není jednoduché. Pokud objednáte na www.hledamerodice.cz unikátní šperk z dílny českých návrhářek Báry Nussbaum a Terezy Šmahové, splníte toto zadání naprosto beze zbytku.

Nádherný šperk z nerezové oceli s barevnými řemínky je navržen hned ve čtyřech trendy barvách: černé, červené, lila a khaki. Všechny náramky jsou nabízeny v dámské a pánské velikosti. Šperk symbolizuje „kruh rodiny“ a je dodáván v dárkovém balení, takže vám odpadnou starosti s jeho vánoční úpravou.

Vybraný náramek získáte za finanční příspěvek v minimální výši 499 Kč. Celý výtěžek je věnován na pomoc ohroženým dětem a pěstounským rodinám v České republice, takže vás nebo vaše blízké může pod stromečkem hřát pocit, že jste pomohli některému dítěti získat domov a zázemí. ■

Úprava zdanění investičních fondů neprošla, vše zůstává při starém

Během říjnového hlasování senátoři rozhodli o tom, že nepodpoří návrh vlády, který by plošně osvobodil dividendy od daní z příjmu, a schválili zdanění investičních fondů tak, aby se na ně i nadále vztahovala současná právní úprava. Podle Jana Fischera, ministra financí úřednické vlády ČR, by jinak hrozilo, že veřejný rozpočet přijde o desítky miliard korun.

Senátoři už v září 2013 odmítli Kalouskův návrh, který by zdaňoval zisky investičních fondů sazbou daně z příjmů právnických osob ve výši 5 % a následně vyplácel osvobozené podíly na zisku. Ministerstvo financí pod vedením Jana Fischera proto rychle připravilo upravený návrh, aby jej senátoři zvládli schválit ve lhůtě, která umožní jeho provázanost s novým občanským zákoníkem účinným od 1. 1. 2014. Ti tak nakonec

učinili, ovšem do návrhu vnesli ještě několik dalších daňových změn (např. vypustili možnost mimořádných odpisů firemního majetku).

Podle Senátem schválených zákonných opatření tak bude i v příštím roce v případě investičních fondů uplatňována 5% sazba daně z příjmů právnických osob a 15% srážková daň při výplatách podílů na zisku. ■

Co nás čeká od 1. 1. 2014

- 1.** Ruší se původně navrhované plošné osvobození výplaty dividend (podílů na zisku). Pouze investoři, kteří jsou právnickými osobami a splní kritéria směrnice o zdanění mateřských a dceřiných společností, mohou nadále u podílů na zisku uplatnit osvobození od daně.
- 2.** Prodlužuje se časový test pro osvobození příjmů fyzických osob z prodeje cenných papírů ze šesti měsíců na tři roky. Pokud však dojde ze strany fyzické osoby k prodeji cenného papíru před uplynutím nového časového testu a současně úhrn příjmů z prodeje cenných papírů u této fyzické osoby nepřesáhne za kalendářní rok částku 100 tisíc Kč, bude tento příjem rovněž osvobozen.
- 3.** Daň dědická a darovací je integrována do zákona o daních z příjmů.
- 4.** Zvyšuje se limit pro odpočet darů poskytnutých právnickou osobou na veřejně prospěšné účely ze současných 5 % na 10 % ze základu daně.

Státní energetická koncepce jde skutečně o krok vpřed

V září letošního roku se na veřejnosti konečně objevila dlouho očekávaná verze aktualizované státní energetické koncepce České republiky (dále SEK). A nutno dodat, že jde o zcela jiný dokument než ty, které vznikaly za předešlých vlád. Konečně jde o návrh, který stojí alespoň za oponenturu.

Proti předešlým verzím padla některá z dogmat, vzešlá z dob plánovaného hospodářství. Zřetelně se například vytratil výsměch a až štítivý odpor k obnovitelným zdrojům (OZE). Spoléhat na rozvoj OZE v míře, s jakou nyní počítá nová koncepce, bylo ještě před pár lety jen těžko představitelné. V tomto směru Ministerstvo průmyslu a obchodu posunulo SEK kvalitativně o velký kus dále, bohužel ale ne dostatečně.

2%. Úplně chybí analýza hlubšího propojení mezi ekonomikou a energetikou. Přitom reálná data mezi roky 1995 až 2012 jsou již věrohodným podkladem a jasně ukazují trendy. V čase klesá nejen celková poptávka po elektřině na jednotku HDP (mezi roky 1995 a 2011 došlo ke snížení spotřeby na jednotku HDP o více než čtvrtinu), ale také závislost spotřeby elektřiny u domácích na růstu spotřebitelské poptávky. Ta se

spotřebu v ČR v roce 2015 na úrovni 72 TWh je poměrně lehce zpochybnitelné. Aby bylo naplněno, musela by spotřeba elektřiny v následujících dvou letech růst každoročně o min. 1,3%. To by ale implikovalo růst HDP v obou těchto letech téměř 4%. Co je výsledkem zřejmě příliš optimistických predikcí spotřeby? V čase se posouvá nutnost řešit dostavbu jaderného zdroje (střed brutto spotřeby a brutto výroby), a to cca 10 let dopředu, z roku 2035 na rok 2025. A to ani nedopočítávám prioritní využití zcela nové paroplynové elektrárny v Počeradech (840 MW), dříve než vznikne nová dotovaná jaderná elektrárna. Dnes nelze bez souvislostí ani tvrdit to, co říká ČEZ, tj. že spotřeba elektřiny poroste s tím, jak se bude srovnávat životní úroveň ČR se zeměmi západní Evropy. Tato prostá nezdůvodněná vize (nemusí být vůbec reálná) zanedbává ostatní parametry vývoje prostředí kolem nás. Dalo se ale od MPO a ČEZ čekat něco jiného?

Z vrcholu cen silové elektřiny se v roce 2008 rozjel vlak v podobě „dostavby Temelína“ a dnes, i když jsou ceny hluboko v údolí uprostřed zcela pozměněné energetické krajiny, těžko ho zastaví ti, kdo ho pomáhali nejrůznějšími argumenty roztlačit. To se týká jak politiků, určitými zájmy motivovaných odborníků, stejně jako úředníků a v neposlední řadě i managementu ČEZ. Uběhlo sotva pět let, což je v energetické koncepci velmi krátká doba, a ono se ukazuje, že s predikcemi selhali úplně všichni. Vždyť v roce 2015 měla ČR podle těchto predikcí (Pačesova komise, predikce ČEZ) trpět nedostatkem elektřiny a ejhle, realita je přesně opačná. ČR rekordně elektřinu exportuje.

Úplně jinou otázkou je, zda u nás vůbec existuje dostatek nezávislých subjektů, které mohou a zároveň chtějí aktualizovanou koncepci energetiky podrobit konstruktivní kritice, a nikoli jen argumentům zideologizovaného sporu mezi rozvojem OZE a klasické energetiky. Přitom diskuze by mohla a měla

Jinde zůstala práce na půl cesty a stále trochu v zajetí minulosti včetně „ohýbání“ dat. Celým dokumentem se totiž viditelně od začátku do konce táhne snaha o opodstatnění probíhajícího výběrového řízení na dostavbu jaderné elektrárny Temelín a co nejrychlejší začátek realizace této gigantické investice. Výsledkem je záměrně přestřelená predikce růstu spotřeby, počítající s každoročním růstem HDP mezi roky 2013 až 2030 na nereálné úrovni 3 až 4%. Přitom v samotné koncepci se mluví o průměrném růstu HDP ve výši

v roce 2011 dostala na 64% úroveň roku 1995 (75% úroveň roku 2000). Z regresní analýzy citlivosti těchto dat dokonce vyplývá, že pokud ekonomický růst (měřeno reálným HDP) nebude vyšší než 1,5%, tak celková poptávka po elektřině neporoste. Např. růst HDP o 2% může znamenat růst brutto spotřeby jen o cca 0,3%.

S chmurným výhledem energeticky náročných odvětví uvnitř EU může být i hůře. Už první číslo nové SEK předpokládající brutto

být alespoň z části stejně výživná a různorodá jako kolem probíhající intervence ČNB na devizovém trhu. Ale není, a to i přesto, že jde o aktuální a naléhavé téma. Stačí si vzpomenout, jaké škody způsobil úředníky a politiky nezvládnutý rozvoj solárních elektráren před pár lety. Česko zůstává ČEZkem. Koncepce záměrně odmítá vnímat probíhající změnu „normálu“ v evropské ekonomice i energetice a neustále se hájí národohospodářskými zájmy, které ale ještě zcela mylně řeší na hřišti v Praze. Přitom klíčová utkání se již od vstupu do EU hrají na hřištích v Berlíně nebo Bruselu, kde je ale aktivita českých politiků nulová. Vysvětlení je jednoduché. O skutečnou koncepci a zájmy ČR nyní nejde. Jaderná lobby má teď jediný zájem, a to začít stavět co nejdříve navzdory vývoji trhu s elektřinou, očekávanému technologickému pokroku v některých částech energetiky, rozvoji těžby břidlicového plynu a jeho vlivu na Evropu, hrozbě regulační spirály v sektoru energetiky uvnitř EU, nejasné politice

Bruselu na poli společného evropského trhu s elektřinou, pokračujícímu procesu částečné decentralizace energetiky, pokračujícímu rozvoji OZE v Německu nebo nejistému vývoji makroekonomického prostředí kolem nás. Přitom ČR je v Evropě jednou z těch šťastných zemí, která nemusí minimálně pět, ale velmi pravděpodobně až deset let činit v energetice žádné zásadnější rozhodnutí (kromě těžebních limitů) a racionálně počkat bez velkého rizika na to, jak se podmínky na evropském trhu vyvinou. Je to stále stejné. Chybí tu ryzí a odpovědná politická rozhodnutí bez postranních zájmů.

Netvrdím, že můj názor je plně nezávislý. Nicméně je snad čitelný a dopředu zřejmý. Nejsem odpůrce jaderné energetiky. Naopak. Dle mého názoru jaderná energetika zůstává pro ČR zcela vážnou variantou vývoje někdy kolem roku 2035 (adekvátní náhrada zatím není, což ale opačně neznamená, že nebude). Jako minoritní akcionář ČEZ jen usiluji

o to, aby veřejně obchodovaná společnost činila ekonomicky racionální rozhodnutí, což je mimo jiné její zákonná povinnost. Mimochodem v tomto směru by česká vláda měla vymezit v energetice jasně svou pozici – evropská hra na tržní prostředí nebo národní státem diktované zájmy. Dohromady to motat nejde. Z pohledu 70% vlastnictví dominantního výrobce elektřiny na domácím trhu jsou do budoucna jen dvě smysluplné cesty. Jednou je ve vhodnou chvíli prodej minoritního podílu v ČEZ na trhu při zachování většinové kontroly státu (např. 51%) a podpora tržního prostředí. Druhou naopak zestátnění celé společnosti či části výroby ČEZ a pak necht se děje vůle „politická“ v té nejčistější podobě. ■

Michal Šnobl
Energetický poradce J&T
a minoritní akcionář ČEZ

Jsou devizové intervence tištěním peněz?

V tisku se objevil názor, že devizové intervence, které spustila Česká národní banka, jsou vlastně formou tištění peněz, které používají při boji s ekonomickou krizí některé zahraniční centrální banky.

V předchozím textu pro E15 jsem vysvětlil, že termín tištění peněz je v této souvislosti používán nepřesně. Nicméně mezi kvantitativním uvolňováním měnové politiky, které v současnosti používá americká, japonská nebo britská centrální banka, a českými intervencemi proti koruně lze nalézt paralely.

Především se v obou případech jedná o nástroje, které nepatří mezi zcela standardní nástroje centrálních bank. Používají se v mimořádných situacích. Oba nástroje ve výsledku vedou ke zvýšení objemu emitovaných elektronických peněz a tlaku na nižší úrokové sazby na trhu. Střadatele nepotěší nižší úrokové sazby v bankách a vyšší očekávaná budoucí inflace. Lidé mající úspory jsou v obou případech znevýhodňováni ve prospěch lidí, kteří mají dluhy. Tzv. finanční represie střadatelů je možno chápat jako oběť, kterou centrální banky vynucují na držitelích úspor v zájmu vyššího ekonomického růstu pro všechny, budeme-li tedy věřit ekonomickým modelům centrálních bankéřů. Znehodnocení peněz, kterého chtějí centrální banky docílit, má totiž přispět k vyšším investicím a spotřebě.

Mluvit v souvislosti s úsilím centrálních bank o snahách na znehodnocení měny působí paradoxně, ale je tomu tak. Žijeme v době, která staví mnohé ekonomické poučky na hlavu. Intervence proti koruně znehodnotila naši měnu vůči zahraničí a má docílit toho správného znehodnocení i dovnitř. Normou je totiž inflační cíl ve výši dvou procent. Intervencemi vyplula naše národní banka odvážně do nejistých vod. Jaká nová území v nich objeví, ukáže až čas. Nezbyvá, než jí držet palce, aby neskončila na mělčině. ■

Martin Kujal
Portfolio manažer
J&T Banky

Deflace s nemovitostní bublinou

Švédská centrální banka řeší poslední měsíce delikátní dilema, zda je deflace, se vším, co tento pojem má přinášet, slučitelná s nemovitostní bublinou. Lapidárně řečeno, musí rozhodnout, jestli může být na jednom místě extrémní sucho a současně povodeň. Divné? Vysvětlení může být až nečekané jednoduché, záleží, čím se měří inflace (povodeň) a co se označí za deflaci (sucho).

Kolem pojmu inflace panuje zmatek. Inflace či deflace je z definice peněžní jev, který odpovídá buď nárůstu množství peněz v ekonomice a následně ztrátě kupní síly, kdy si například za sto korun toho lze koupit v čase stále méně (inflace), nebo naopak znamená pokles peněz v ekonomice (deflace). Následkem tohoto jevu pak může být růst, nebo pokles cen. Bohužel následek se zaměřuje za příčinou a inflace se zamění za pouhý nárůst vybraných cen měřený pomocí spotřebitelského koše, to stejné jen v opačném gardu pro deflaci. Ceny, které v indexu nejsou, třeba ceny nemovitostí, prostě při výpočtu inflace neexistují.

dokonce trojnásobný. Výsledkem je prudký nárůst zadlužení k příjmům domácností, dokonce i nad úroveň z roku 1990, kdy ve Švédsku praskla nemovitostní bublina a následně spustila hlubokou bankovní krizi. Záplava úvěrů je vidět, ceny bytů ve Švédsku v říjnu meziročně rostly o 14%, přímo ve Stockholmu průměrné ceny bytů přesáhly 66 tisíc švédských korun za metr čtverečný, to je asi 210 tisíc českých korun.

Snížení sazeb může tento vývoj jenom přifouknout. Ovšem ceny nemovitostí nejsou součástí výpočtu oficiální míry inflace, a tak i když všichni stojí minimálně po pás ve vodě, oficiální statistiky mluví o zničujícím suchu. Včil mudruj, doktore!

Oficiální inflace ve Švédském království měřená indexem spotřebitelských cen byla letos v říjnu $-0,1\%$, dokonce záporná byla posledních 7 z 12 měsíců a pod inflačním cílem centrální banky 2% je nepřetržitě téměř 2 roky. Zjednodušující optikou, švédskou ekonomiku dusí deflace.

Jednoduché závěry mohou být nebezpečné. Ceny potravin stabilně rostou kolem 2% , ostatní ceny spíše stagnují. Existují ovšem položky s poklesem cen, jako jsou telekomunikace, vloni cena elektřiny nebo letos celý rok pohonná hmoty, které v říjnu meziročně klesly o 4% . Výsledkem je potom zmíněné číslo $-0,1\%$.

Poslední 2 roky švédská ekonomika roste kolem 1% , což je solidní výsledek vzhledem k okolnímu světu. Většina Evropy je v ekonomickém poklesu, sousední Finsko trápí 2 roky

recese s propadem HDP kolem 2% , což zchladilo inflaci ze $3-4\%$ mírně pod 2% , ale toto v Helsinkách asi neoznačí jako cílový stav hospodářské politiky.

Když se vrátíme do švédského Stockholmu, tak při růstu HDP kolem 1% cenový deflátor, který měří ceny všech transakcí v ekonomice, svým růstem kolísá kolem 1% , což je i průměr za posledních 15 let. Nezaměstnanost po nárůstu v letech 2009–2010 na 9% se poslední 2 roky drží kolem 8% , poslední půlrok i lehce klesla. Spotřeba domácností roste kolem 2% . O švédské „deflační spirále“ ještě lépe naznačují statistiky dluhu a nemovitostního trhu.

Švédské domácnosti se rychle zadlužují, úvěry na bydlení za posledních 5 let vzrostly o 50% , vůči roku 2000 je objem úvěrů

Švédská centrální banka Riksbank zatím ukazuje vítězství selského rozumu. Úrokové sazby drží beze změny na 1% , i když inflace je hluboko pod cílem 2% , protože znepokojeně sleduje zadlužení domácností a ceny nemovitostí. A to i přes „hraběcí rady“ mezinárodních institucí jako OECD, aby zasáhla proti deflaci. V květnu Riksbank dokonce opustil viceguvernér Lars Svensson se slovy, že nedokázal své kolegy přesvědčit k zásahu zvýšit inflaci na deklarovaný cíl 2% .

Reálný, a tedy složitý svět, nelze svinout do jednoho čísla. Pokud ano, může někdy vzniknout pokřivený obraz, který s realitou má málo společného. ■

Petr Sklenář
Hlavní ekonom
J&T Banky

S Magnusem do Ostravice!

V Klubu Magnus teď můžete využít zimní balíček v Golf a Ski Resortu Ostravice. Na své si tady přijdou hlavně běžkaři a milovníci kvalitního pasivního odpočinku.

Areál Ostravice je v provozu celý rok. V místě, kde se od jara do podzimu trénuje golf, najdete v zimě běžeckou trať s upravovanou stopou pro klasiku i bruslení. K dispozici jsou vám dva okruhy, které svým profilem splňují náročná kritéria mezinárodní lyžařské federace FIS. Pro běžkování můžete využít okruhy v délce od 1 do 3,7 kilometru. Běžecká stopa je nově i osvětlená, takže na lyže se lze vydat i ve večerních hodinách. V prostoru driving range je hlavní plocha, kde je umístěna startovní a cílová rovinka pro okruhy určené nejmenším dětem. Součástí areálu bude v horizontu několika let i dětská školka pro výuku běžeckého lyžování a zábavný snowpark pro nejmenší.

Zimní balíček s ubytováním pro členy klubu Magnus zahrnuje ubytování v hotelu Green Inn pro dvě osoby na dvě noci se snídaní, neomezený vstup na běžeckou trať, volný vstup do wellness a masáže, to všechno za 18 000 bodů. Hotel je umístěn v srdci golfového resortu, který se v zimě mění na ráj pro běžkaře. Kromě lyžování vás čekají fascinující výhledy na beskydské údolí a mimořádný klid a pohoda na severu Moravy. Součástí areálu je i půjčovna lyží se servisním centrem pro běžkaře všech věkových i výkonnostních kategorií, takže ohledně vybavení si nemusíte dělat žádné starosti. Stejně tak pokud byste rádi někdy běžky vyměnili za sjezdovky, v okolí je hned několik vyhlášených středisek. Co se wellness služeb týká, můžete využít

finskou saunu, páru, venkovní masážní bazén, relaxační zónu nebo vyzkoušet jógu. Na Silvestra vás v hotelu Green Inn čeká speciální program s živou hudbou, silvestrovské menu a půlnoční přípitek. ■

Seznamte se...

Vasil Ševc
Ředitel odboru
Russian desk

Čím jste chtěl být jako malý kluk a jak jste se dostal k práci pro J&T?

V tomhle nejsem úplně typický, protože klasická dětská přání stát se popelářem nebo kosmonautem mě minula. Chtěl jsem být filozofem, i když v raném dětském věku jsem pochopitelně nevěděl, co to znamená. Pamatuji si, že když jsem se na to jednou

zeptal svého strýčka, řekl mi: „To je takový divný člověk, který musí mít hodně peněz, protože nepracuje, jenom leží a přemýšlí.“ Ten popis mě natolik fascinoval, že přání stát se filozofem se mě drželo i po skončení střední školy. Z té jsem pokračoval na vysokou školu mezinárodních vztahů do Moskvy a hned po jejím skončení jsem začal pracovat v J&T, kde jsem už deset let. Od začátku mého působení vedení skupiny počítalo s tím, že bych v případě potřeby mohl využít svoje zkušenosti s ruským trhem a orientovat se na tento region. Nicméně první pozice, na kterou jsem nastoupil, byla v oddělení private banking na Slovensku. Dodnes jsem vděčný majitelům, že v podstatě riskovali, když zaměstnali vystudovaného politologa a diplomata ve finanční skupině. I pro mě to byla zcela nová zkušenost, přestože diplomacie se hodí asi v každém oboru.

Co pro vás znamená práce v J&T?

Práce v J&T je obrovský kus mého života. Vzhledem k tomu, že jsem měl možnost coby country manažer skupiny vybudovat v podstatě z ničeho část firmy v Rusku, je můj pohled na práci v J&T značně osobní. V porovnání s jinými, někdy i konkurenčními

skupinami, oceňuju v J&T zejména atmosféru a profesionalitu.

Jaký jste šéf?

Velmi zlý, ale doufám spravedlivý. To ale musí posoudit jiní. V Rusku mám někdy problém, že musím být zlý, i když vlastně nechci.

Velké národy totiž přijímají milý kamarádský přístup jako slabost. Je tu cítit určitý kult nadřízeného. Teprve když přijedu do Prahy na odbor „Russian desk“, můžu se uvolnit.

Co pro vás znamenají peníze?

Asi bych měl říct něco ve smyslu, že peníze nejsou všechno. Že jsou jen prostředkem, nikoliv cílem. Dávají mi svobodu, ale jinak mě nezajímají. Vnímám to ale trochu jinak. Totiž aby si člověk mohl říct, že peníze nejsou všechno, musí jich mít hodně. Řekněme tedy, že bych se chtěl dopracovat do stavu, kdy pro mě peníze nebudou vším.

Za co utrácíte?

To se ptejte spíš mé dcery a manželky. Upřímně si nepamatuju, kdy jsem si naposled koupil něco sám pro sebe. Asi nejvíc utrácím za dovolené, ale ty má též na starosti žena. ■

Kam na Vánoce, Silvestra a Nový rok?

Kde si letos užít advent, vánoční svátky i volno po nich a oslavit stylově příchod roku 2014, poradí ředitelka J&T Concierge Eva Klejmová.

USA / Miami

Co si žádný rok před Vánoce opravdu nenechám ujít, jsou vánoční trhy. V Praze se vánoční strom na Staroměstském náměstí rozsvítil už 30. listopadu, přičemž na voňavý svařák tady můžete zajít až do konce roku. Ale vánoční trhy najdete i jinde. Vyhlášené jsou ty vídeňské, mnichovské nebo třeba bratislavské, které jsou sice malé, ale o to půvabnější. Pokud hledáte něco neotřelého, zkuste veronský vánoční trh, který je ve středověkém stylu a od konce listopadu je otevřen až do 23. prosince, má opravdu ojedinělou atmosféru. Navíc hned nedaleko je překrásný zámek Relais Castello di Bevilacqua, který nabízí jen 7 suitů a dá se celý pronajmout. Za zkoušku rozhodně stojí monacké vánoční trhy v Port Hercule. Plavecký bazén se přes noc promění v kluziště, kolem vyrostou stánky s perníčky, levandulovými mýdly a pochopitelně nechybí ani atrakce pro děti a vin chaud neboli svařák. Ve dne na vás přitom dost možná bude svítit slunce, takže si ještě před svařákem můžete dát skleničku šampaňského. Slunce, vůně moře a modrá obloha ve vás vytvoří euforický pocit jako při sportu. Což mi připomíná: pokud o svátcích chcete oprášit lyže, z Monaka to nebudete mít daleko na lyžařské vleky v Limone, což je jeden z nejstarších italských resortů. Cesta autem trvá zhruba dvě hodiny.

Za teplem po Evropě

Protože pro mě osobně je vidina tmy ráno, tmy večer a sychravého počasí od října až do března nepřijatelná, rozhodla jsem se letos doletět si za teplem. Což naštěstí nemusí nutně znamenat na druhý konec světa. Taková jižní Francie, konkrétně Côte d'Azur, je tradičně

Německo / Mnichov

bezpečným úkrytem. Navíc sem, opravdu za pár korun, denně létají ČSA. Jestliže se do jižní Francie chystáte a plánujete navštívit Nice, určitě si zajděte do restaurace L'atelier du Port. Majitel restaurace svou práci miluje a všechny produkty, které servíruje na stůl, pocházejí buď z malých farem, nebo si je v restauraci vyrábí sami. Třeba bylinky pěstují rovnou za domem. Majitel se inspiroval školou Joëla Robuchona, francouzského šéfkuchaře a restaurátora, který byl nazván „Chef of the Century“, a na restauraci je to znát. Na nový rok vás čeká speciální menu, jinak si ale až do konce února můžete pochutnat také na francouzské zabíjačce (hledejte v menu boudin – jelitko, které tady servírují s pečeným jablkem a bramborovou kaší), takže si budete připadat jako doma. Stejně jako Côte d'Azur jsou v zimě dobrým tipem romantické Benátky. Pravda, jsou chladnější, nicméně často slunečné, ale hlavně: v tomto období budete mít Benátky sami pro sebe. Ubytovat se doporučuji přímo na Canal Grande v proslulém Aman Resorts, který získal ocenění Best Urban Resort 2013. Resort se nachází v Palazzo Papadopoli, jenž byl postaven v 16. století podle návrhu architekta Gian Giacoma de Grizi. Na počátku 19. století nemovitost koupili bratři Nicolo a Angelo Papadopoli Aldobrandini.

Vnitřní výzdobu hlavní obytné části světili Michelangelu Guggenheimovi, který posléze vytvořil z paláce jednu z nejvýznamnějších budov v neorenesančním a rokokovém stylu v Benátkách. Kromě paláce koupili bratři také dvě sousední budovy, jež zbourali a vybudovali místo nich zahrady, což bylo na tehdejší dobu velmi neobvyklé. V historickém centru si tak užijete zelenou oázu a konejšit vás přitom bude zvuk šplouchající vody.

Na pláž do exotiky

Pokud vám nevadí vzdálit se od domova trochu dál, nejoblíbenějšími exotickými destinacemi na Vánoce a Nový rok bývají Thajsko, Karibik a Spojené státy americké, konkrétně Kalifornie a Florida. Thajsko je zaručená klasika. Jestliže si vyberete tuto destinaci, mohu jen doporučit hotel Indigo Pearl na ostrově Phuket, kde vás čeká kombinace historie, surrealismu, luxusu a pochopitelně všudypřítomné thajské pohostinnosti. Z hotelu doporučuji přivést si suvenýr v podobě luxusního povlečení, které můžete na vlastní kůži vyzkoušet přímo ve svém pokoji. Povlečení prodávají v hotelovém obchodě se suvenýry. Skvělou exotiku nabízí také USA. Pokud chcete nezapomenutelnou zábavu a noční život, zamířte do Petit Ermitage Boutique Hotelu ve West Hollywoodu. Mají tady über - romantickou restauraci a několik barů s privátním klubem na střeše. Restaurace a bar Cliff Edge v jednom je ideálním místem pro rande nebo romantiku. Sedíte buď venku v „grottu“ při svíčkách, nebo uvnitř na baru. Šampaňské a ústřice jsou tady vždycky sázka na jistotu a Bee´s Knees koktejl s ginem, medem, grapefruitem a citronovou šťávou taktéž. Intimní prostor a romantickou

atmosféru nabízí také Little Door, bohatě zásobený francouzskými aperitivy a lihovinami. Nezklame vás ani The Redbury, intimně osvětlený Bar Marmont a už vůbec ne Bar Bouchon, kde je doslova povinnost vyzkoušet pečivo, dezerty, využít happy hours a následně zajít na francouzská vína a koktejly o patro níž. Opomenout byste taktéž neměli francouzský tematický bar Pour Vous, což je skvělá volba pro dlouhou noc. Mají tady velký výběr šampaňských, často burleskní živá

Itálie / Benátky

představení a o baru se hovoří jako o nejmoc „sexy baru“ ve městě. Hotel disponuje pouze suity, ovšem k dispozici je vám i střešní bazén. V USA vám ale stejně dobře jako v Kalifornii bude i v Miami. Z množství urban chic hotelů bych vám v tomto případě doporučila Hotel Riviera South Beach, který nabízí stylové apartmány s jednou ložnicí vybavené „gurmánskou“ kuchyní, odděleným obývacím pokojem a jídelním prostorem, to vše za přijatelnou cenu hotelového pokoje.

Na lyže

Za nejlepším lyžováním se tradičně jezdí do Rakouska, Francie, Itálie, ale také třeba do Tater, které jsou čím dál populárnější. Kempinski Hotel na Štrbském plese je podle mě jedním z nejkrásnějších spa - zážitkových hotelů široko daleko. U našich rakouských sousedů bych vám ráda doporučila střediska Lech a Zürs, která jsou od sebe vzdálená necelých pět kilometrů. Každé má však úplně jiný charakter. Lech leží vysoko v horách, hotely jsou v blízkosti sjezdovek a bývá tu bohatě sněhu na svazích i ve městě. Všude se navíc pohodlně dostanete pěšky. Mým tipem je hotel Gasthof Post. Patří do sítě Relais & Chateaux, což je zárukou kvalitního ubytování i gastronomie. Hotel, jak už název napovídá, sídlí v budově bývalé pošty a je v rukou jedné rodiny už od roku 1937. Každý pokoj je unikátní a má svou vlastní historii. Z pohledu lyžaře je Lech tvořen rozsáhlými, lanovkami propojenými terény mezi vrcholy Schlegelkopf, Kriegerhorn (zajímavý především pro free-ridery) a Zuger Hochlicht. Snadno se přitom dostanete i do sousední hotelové vesničky Zürs s mnoha ostřejšími, rozmanitými červenými tratěmi. Mimochodem víte, že v Lechu byla v roce 2004 postavena první vyhřívaná sedačková lanovka na světě? Lech je dnes statisticky

jedním ze sněhově nejbohatších míst Rakouska. Když napadne příliš, můžete být pár dní zcela odříznuti od okolního světa. Což se o Vánocích může hodit. Tak Merry Christmas! ■

Eva Klejmová
Ředitelka J&T Concierge

Tipy na dárky

Stále ještě nevíte, co nadělit vašim nejbližším pod vánoční stromeček? Eva Klejmová a tým Concierge přináší malou inspiraci, kterou zaručeně nikoho nezklamete.

LEGO Architecture, Sydney Opera House

Muži jsou stále hračkoví, ať jsou malí kluci, nebo dědové v pokročilém věku. A LEGO pravděpodobně bude navždy patřit mezi nejoblíbenější hračky všech generací. Přispívá k tomu schopnost společnosti neustále vymýšlet nové stavebnice. S LEGO Architecture si můžete postavit Operu v Sydney, Big Ben nebo Empire State Building.

Dárková sada Ortigia Sicily, Bergamot Handbag Travel Set

Kosmetika nezklame žádnou ženu jakéhokoli věku. Ortigia je malá společnost vyrábějící mýdla a vůně, která vznikla v roce 2006 na Sicílii. Sídlo má sice ve Florencii, veškeré výrobky jsou ale vytvořené z přírodních sicilských produktů a jejich vůně a barvy vám pokaždé připomenou Itálii. Dárková sada obsahuje mýdlo, sprchový gel, tělový krém a koupelovou sůl.

Skleněný džbán na pivo s pípou

Máte doma nebo ve svém okolí milovníka zlatavého moku? Máte doma nebo ve svém okolí zlatavého moku? Udělejte mu radost vlastním džbánem s pípou o objemu 5 litrů na zhruba 10 piv. Unikátní dárek jej jistě potěší.

Moët & Chandon Jeroboam Golden Dust

Netroufáte si kupovat módu ani kosmetiku a raději sázíte na jistotu? Pak třílitrová lahev šampaňského zdobená zlatým prachem, černou vázankou a pravou voskovou pečetí z Epernay z dílny Moët & Chandon, která vznikla v roce 1743, je přesně tím, co hledáte. Šampaňské této značky si zamilovaly osobnosti jako Napoleon nebo markýza de Pompadour a milovat ho bude i kdokoli vámi obdarovaný.

Hodinky U-BOAT, typ Unicum-53

Kvalitní hodinky U-BOAT začal roku 1942 vyrábět rodák z města Lucca – Ilvo Fontana – jako zakázku pro italské válečné loďstvo. V roce 2000 pak převzal řemeslo jeho pravnuk Italo Fontana, díky kterému si dnes tyto hodinky můžete pořídit i u nás. Typ Unicum-53 je k mání pouze v limitované edici 99 kusů, zajme kromě jiného především ručně šitý řemínek z telecí kůže.

Retro neonový nápis podle přání

Chtěli byste na Vánoce překvapit něčím skutečně originálním, ale nic vás nenapadá? Zaručeně nevsednější dárek v podobě designového světelného nápisu na stěnu vám obstará např. firma Burianova, s. r. o. Neonové nápisy na zdi vypadají skutečně skvěle a vytvoří vám doma atmosféru jako v New Yorku nebo v Las Vegas.

Náhrdelník Marc by Marc Jacobs

Americký návrhář Marc Jacobs se dnes může pyšnit přes 200 butiky v 80 zemích světa. V letech 1997 až 2013 působil jako kreativní ředitel francouzského módního domu Louis Vuitton. V roce 2010 se podle časopisu Time zařadil mezi 100 nejvlivnějších lidí světa. Náhrdelník z jeho dílny je nádherným doplňkem mnoha outfitů.

Delikatesy La Cave d'Adrien

Máte mezi svými blízkými milovníka francouzských specialit? E-shop s vínem a delikatesami La Cave d'Adrien nabízí pochoutky, na které si jenom vzpomenete: foie gras, francouzskou hořčici nejvyšší kvality, paštiky, francouzský nugát a mnoho dalších. To vše si můžete nechat zkombinovat, dárkově zabalit do proutěného koše a dotyčného tím obdarovat.

Tapeta od Osborne & Little

Tapety od londýnské firmy Osborne & Little jsou vyhlášené nejen na britských ostrovech. Jejich kolekce se hemží slavnými autory jako Nina Campbell nebo Matthew Williamson. Trendem letošní sezony jsou ptáci, papoušci, flora a fauna.

Kabelky Bagghy

Zapomeňte na proslulé značky, které znáte ze stránek módních časopisů. Nová italská ikona dostala jméno Bagghy po svém majiteli a vyrábí kabelky a cestovní tašky, které vám vydrží věčně. Mají velmi neotřelý design a v Itálii je to poslední dvě sezony absolutní hit. Výběr, z něhož se vám zatočí hlava, najdete na www.bagghy.com.

Laureátem Ceny Jindřicha Chalupického Dominik Lang

Letošním laureátem Ceny Jindřicha Chalupického se stal třiatřicetiletý Dominik Lang. Ve finále prestižní tuzemské ceny pro mladé výtvarníky byl potřetí.

Dominik Lang, absolvent ateliéru Jiřího Příhody na pražské AVU, je od roku 2012 jedním ze dvou vedoucích ateliéru sochařství na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Podle poroty patří k nejzajímavějším umělcům nejen v České republice, ale i na mezinárodní scéně. „Zaujala nás především zralost a promyšlenost Langovy intervence do architektury Veletržního paláce. V této jeho práci, tak jako v celé jeho tvorbě, sochařský jazyk a obklopující architektonický prostor vedou stálý rozhovor a udržují potřebné napětí,“ uvedl předseda poroty, kurátor z newyorského MoMA Christian Rattemeyer. Kromě něj v porotě zasedli také šéfkurátor vídeňského mumok Rainer

Fuchs, historička umění Milena Bartlová, umělec Daniel Balabán, kurátorka Edith Jeřábková, kurátor a šéfredaktor kritického magazínu o současném umění Springerin Georg Schöllhammer z Rakouska a umělec Tomáš Lahoda působící v Dánsku.

Cenu od mezinárodní poroty spojenou s odměnou 100 000 korun na nový projekt převzal Dominik Lang ve Veletržním paláci. Kromě ní získal také stipendijní pobyt v New Yorku a rezidenci v některém z Českých center. Ceremoniál předávání ceny měl letos podobu hrané scény v režii Davida Jařaba. Utahovala si z toho, jak údajně povrchně a bez hlubšího zájmu média informují o kultuře a umění, ale také ze samotného uměleckého provozu, často zaujatého příliš sebou.

Dominik Lang už má za sebou několik úspěchů. Před dvěma lety uspěl například ve výběrovém řízení pro bienále současného umění v Benátkách, kde jeho instalace sklídila velký ohlas. V posledním roce se zásadně prezentoval v galeriích ve Vídni a v Římě. Porota tak jednoznačně udělila Langovi cenu na základě vyrovnané kvality jeho dosavadní práce i aktuální prezentace. Pro jeho tvorbu je typická práce s daným galerijním prostorem, kterému propůjčuje podobu uměleckého díla. V případě letošní vídeňské výstavy například vestavěl do sklepení instalaci připomínající jeskyni, v galerii v Římě zase propojil skrze tři patra její architektonické prvky, v Českých Budějovicích v září umístil do galerijního prostoru centrální sochu a pracoval s motivem procházení. Nejinak tomu bylo i na letošní výstavě finalistů Ceny Jindřicha Chalupického Finále 2013 ve Veletržním paláci. I zde si Lang opět „pohrá“ jak se samotným prostorem galerie, tak i s vnímáním návštěvníka. Jako jediný z finalistů do Veletržního paláce materiál nepřinesl, ale naopak ho odstranil, když v rámci instalace Východ Západ na výstavních panelech vyboural kruhové průhledy. V nich vycházelo a zapadalo slunce, které zvenku pronikalo do galerie. Pozorný návštěvník si mohl všimnout i velké koule volně putující v přízemí galerie, která evokovala slunce.

Do letošního ročníku Ceny Jindřicha Chalupického se přihlásilo rekordních 79 mladých umělců. Mezinárodní odborná porota z nich vybrala pět finalistů, kromě Dominika Langa také Danělu Baráčkovou, Aleše Čermáka, Václava Magida a Richarda Nikla. Cena, která nese jméno výtvarného a literárního kritika Jindřicha Chalupického, se umělcům do 35 let uděluje od roku 1990. Mnoho laureátů se později prosadilo i na mezinárodní scéně. V minulých ročnících porota vyzdvihla například Františka Skálu, Davida Černého nebo Kateřinu Šedou. Loňským držitelem ceny je výtvarník Vladimír Houdek, který se hlásí ke klasické malbě. ■

Kulturní tipy

připravil Ondřej Horák, výtvarník a autor mnoha výstavních projektů, člen Společnosti Jindřicha Chalupického

Vlasta Vostřebalová Fischerová (1898–1963): Mezi magickým realismem a sociálním uměním

Moravská galerie

Termín: 22. 11. 2013 – 23. 2. 2014

Adresa: Husova 18, Brno

Výstavou Vlasty Vostřebalové Fischerové otevírá Moravská galerie v Brně opět téma neprávem zapomenutých českých meziválečných umělkyní. Tentokrát věnuje pozornost dílu, které patří k nejsobitějším projevům „nových realismů“ v českém umění 20. a 30. let minulého století. Tahle výrazná osobnost, která odmítala řadu společenských konvencí se ukazuje být velice zajímavou autorkou s výrazným uměleckým rukopisem. Překvapující výstava, doporučuji. ■

Petr Nikl: Hra o čas

Galerie Hlavního města Prahy

Termín: 13. 12. 2013 – 23. 3. 2014

Adresa: Městská knihovna, 2. patro

Výstava Petra Nikla – to je sázka na jistotu. Výstava se pokusí představit jeho tvorbu podle vybraných témat a tak se můžete těšit na široký umělecký záběr, kterým je Niklova tvorba typická. A vezměte sebou děti, nudit se nebudou. ■

Obrazy krásy a spásy. Gotika v jihozápadních Čechách

Západočeská galerie v Plzni

Termín: 27. 11. 2013 – 9. 3. 2014

Adresa: Výstavní síň Masné krámy

Gotická tvorba u nás je v širokém povědomí, setkáváme se s ní v kostelích nebo v muzeích poměrně často. Její ikonografie je však zajímavá i pro současné umělce a objevuje se v tvorbě umělců 20. století. I proto stojí výstava za vaší pozorností. ■

Pochutnejte si na Silvestra v Buddha Baru

Chcete prožít poslední den roku bez starostí z přípravy hostiny? Potom se nechte pozvat do Buddha Baru, kde pro vás šéfkuchař Lukáš Želechovský připravil na oslavu nového roku mimořádně bohaté menu.

Kdo při vzniku Novoročního menu rozhoduje o tom, jaká jídla budete nabízet a jaké chutě kombinovat?

Menu se pomalu rodí v mé hlavě vlastně od předešlého Silvestra. Důležitý je nápad, který se postupně piluje, až se dostane do finální podoby. Začátkem prosince zkouším vymyšlená jídla, píšu postupy, hraju si s aranžmá na talíři a v půlce prosince pak celé menu zkoušíme, aby personál kuchyně i servis znal každý detail.

Jako dezert je v Novoročním menu mandlové soufflé s jasmínovou polévkou a pivní zmrzlinou. Jak vás napadne taková kombinace chutí?

Není v tom žádné tajemství. Myslím, že na konci roku se prostě hodí vyzkoušet něco nového. Jídlo musí lidem chutnat a mělo by je bavit jíst, stejně jako nás baví ho připravovat. Žádné bouřlivé debaty kolem něj v kuchyni nevedeme. Pochopitelně šlo by to, přece jenom každý máme trochu jiné chutě, ale já si za svým menu stojím a mám důvěru

nejen kolegů, ale i Buddha Baru v Paříži, který musí celý koncept schválit. Zatím nikdy nic nenamítali.

Jak pracuje vaše fantazie při přípravě menu?

Vytváření každého menu je vždy běh na dlouhou trať. Celý rok u sebe nosím diář, který nefunguje na schůzky, ale na jídlo. Je to vlastně takový zápisník nápadů. Konkrétní kombinace nebo ingredience mě nenapadají ze dne na den, ale sbírám je postupně celý rok. Když se pak blíží moment uvedení nového menu, zavřu se doma, otevřu diář, popustím uzdu fantazii a ... funguje to. (směje se) S chutěmi to není jednoduché, opravdu platí, tisíc lidí, tisíc chutí. Záleží na spoustě věcí, ale jsou zkrátka ingredience, na které lidé slyší a které jim budou chutnat vždycky.

Kdo je váš tester, který jídla ochutnává, než je naservírujete zákazníkům?

Ochutnávači jsou generální manažer, manažer restaurace a sommelier. Každé jídlo musím pochopitelně otestovat i já. Ochutnávám i během servisu.

Jak probíhá den šéfkuchaře do doby, než hosté v sedm večer zasednou k večeři?

Drobné přípravy začínají už v předvečer. Připravují se suroviny, chystá se inventář a sepíše se seznam práce, abychom na nic nezapomněli. Silvestr v kuchyni ožívá zhruba od 10 hodin, kdy je nastoupený celý tým čítající devět lidí a začíná pořádný šrumelec. Nic se nesmí ponechat náhodě a všechno musí být připraveno na 110 %, aby během servisu nenastal žádný problém. Osobně se řídím heslem, že štěstí přeje připraveným, to platí i v kuchyni. Silvestrovský večer pro personál končí kolem druhé hodiny ranní, kdy ovšem odcházíme z čisté kuchyně připravené na druhý den. Na Nový rok přicházíme do práce opět kolem desáté dopoledne. Je to trochu náročné, ale velmi se na to těším.

Který hlavní chod z letošního menu byste si vybral vy osobně?

Těžká otázka. Obě jídla jsem vymyslel a chutnají skvěle. Ale přednost bych dal steaku v kombinaci s lanýžovým juice. Po mase a lanýžích se můžu utlouct.

Jak má člověk postupovat, když sedí v restauraci nad menu plným lákavých jídel a neví, jak se rozhodnout?

Doporučoval bych vsadit na instinkt, který funguje dostatečně spolehlivě. Nebo se zeptat obsluhy, případně nechat si doporučit od šéfkuchaře. ■

**Menu servírují
v Buddha Baru
31. prosince od 19. hod
za cenu 3 000 Kč**

Ušetřete si po vánočních svátcích stres z přípravy další hostiny u vás doma a starosti přenechejte kulinářským odborníkům. Šéfkuchař pražského Buddha Baru Lukáš Želechovský pro vás spolu se svým týmem připravil excelentní menu. Kromě výtečných drinků vás tak poslední den v roce čeká v Buddha Baru jedinečný gurmánský zážitek.

Silvestrovské menu vás ohromí neotřelou kombinací zajímavých chutí. Z předkrmu vás čeká jehněčí tartar s pistáciovou omáčkou, humří carpaccio s Yuzu – Jalapeno dresinkem nebo pečená foia gras a tare omáčkou, kaštanovým pyrém a fíkovým chutney. V hlavních chodech můžete vybírat mezi hovězím steakem Wellington s bulgurem a lanýžovým juice nebo pošírovaným halibutem s raviolami a Miso – Champagne omáčkou. Harmonii chutí pak perfektně dotvoří dezert. ■

KOUZELNÉ VÁNOCE

Přidejte se k nám a podpořte děti z náhradních a sociálně slabých rodin, děti nemocné a děti s handicapem. Právě pro ně už 6. rok pořádáme Kouzelné Vánoce.

Chceme, aby byly letošní Vánoce veselé i pro děti, které musejí v životě překonávat velké překážky. Věnujme dětem dárky, které rozvíjejí jejich znalosti a dovednosti, pomáhají při vzdělávání a objevování sportovního ducha.

Více informací naleznete na stránkách www.nadacnifondjt.cz.
Je jen na vás, komu vánoční přání splníte.